

ไปตรวจเยี่ยมคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยซายน์มาเลเซีย (A visit to the Biomedicine Program of the School of Health Sciences, UNIVERSITI SAINS MALAYSIA)

เรียน บรรณาธิการวารสารเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัด

ระหว่างวันที่ 15-21 เมษายน พ.ศ. 2549 ผมได้รับการแต่งตั้งจากสภามหาวิทยาลัย Universiti Sains Malaysia (อ่านว่ายูนิเวอร์ซิตี ซายน์ มาเลเซีย ใช้ตัวย่อว่า USM) ประเทศมาเลเซีย ให้ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบจากภายนอก (external examiner) ของโปรแกรม Biomedicine, School of Health Sciences ซึ่งเทียบได้กับสาขาเทคนิคการแพทย์ของไทยนั่นเอง จึงได้มีโอกาสเดินทางไปเยี่ยมชมการดำเนินงานของโปรแกรม การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการดำเนินการด้านอื่นๆของโรงเรียน มีหลายเรื่องน่าสนใจที่อยากจะเล่าสู่กันฟัง

ก่อนอื่นขอแนะนำมหาวิทยาลัยแห่งนี้เสียก่อน USM เป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่อันดับสองของประเทศมาเลเซีย ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1969 มี main campus ตั้งอยู่ที่ปีนัง จึงอยู่ไม่ห่างจากภาคใต้ของประเทศไทย เปิดการเรียนการสอนทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ต่อมาได้มีการก่อตั้งวิทยาเขตเพิ่มขึ้นอีกสองแห่ง คือ Health campus ที่รัฐกลันตัน (Kelantan) กับ Engineering campus ที่ปีนัง ผมได้ไปตรวจเยี่ยมที่ School of Health Science ซึ่งอยู่ที่ Health campus ในรัฐกลันตัน ภาคเหนือของประเทศมาเลเซีย จริงๆก็ตั้งอยู่คนละฝั่งแม่น้ำกับจังหวัดนราธิวาสของไทยนี่เอง เนื่องจากมีเวลาน้อยจึงเสียเวลาที่ไม่ได้มีโอกาสไปดู main campus ของมหาวิทยาลัยที่ปีนัง ซึ่งทราบจากผู้ประสานงานว่าใหญ่กว่า Health campus มาก แม้ว่าตัว campus จะตั้งอยู่คนละฝั่งแม่น้ำกับจังหวัดนราธิวาสของไทยและสามารถเดินทางไปถึงได้ง่ายโดยเดินทางไปจังหวัดนราธิวาสก่อนแล้วโดยสารเรือข้ามฟากอีกประมาณ 10 นาที (เหมือนข้ามฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจากท่าพระจันทร์-พระानนที่กรุงเทพฯ) ก็เข้าเขตรัฐกลันตันแล้ว แต่การเดินทางของผมเพื่อไปตรวจเยี่ยมครั้งนี้ ทางมหาวิทยาลัย USM จัดให้บินไปลงที่กัวลาลัมเปอร์ก่อนโดยสายการบินแห่งชาติมาเลเซียแล้วจึงต่อเครื่องภายในประเทศไปลงที่ Kota Bharu เมืองหลวงของรัฐกลันตันใช้เวลาอีกประมาณ 55 นาที (เหมือนเดินทางจากขอนแก่นเข้ากรุงเทพฯเพราะระยะทางพอๆกัน) กลันตันเป็นรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย เงียบสงบมาก เนื่องจากเป็นสังคมมุสลิม แสงสีไม่ค่อยมี ผมถูกจัดให้เข้าพักที่โรงแรม Sutera Inn (Sutera ในภาษามลายูแปลว่า Silk) ซึ่งอยู่ในเมืองและทุกวันทางมหาวิทยาลัยจัดรถมารับที่โรงแรมไปทำงานที่มหาวิทยาลัยแล้วส่งกลับช่วงเลิกงานตอนเย็น ทางมหาวิทยาลัยจัดห้องทำงานพร้อมอุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็นให้ครบถ้วน ผมสามารถใช้อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์ติดต่อพูดคุยกับ staffs ของโรงเรียนได้โดยสะดวกและมีเจ้าหน้าที่ธุรการคอยช่วยเหลือหากต้องการอะไรเพิ่มเติม ช่วงที่ไปตรวจเยี่ยมนี้เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษากำลังสอบปลายภาคพอดี จึงไม่มีการเรียนการสอน มีแต่การสอบไล่ จึงไม่ได้สังเกตการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติการจริงว่าเป็นอย่างไรเหมือนหรือต่างจากที่ ม. ขอนแก่นหรือไม่ แต่เท่าที่ได้ดูจาก เนื้อหารายวิชา เอกสารประกอบการสอนและข้อสอบ เห็นได้ว่าคล้ายๆกับการจัดการเรียนการสอนของเราที่ คณะเทคนิคการแพทย์ ม. ขอนแก่น

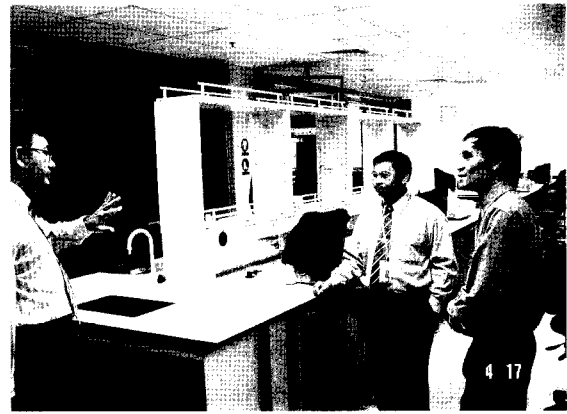
ภายใต้ School of Health Sciences แห่งนี้ มีการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีใน 8 โปรแกรมด้วยกัน คือ ปริญญา Bachelor of Health Science (B.Hlth.Sc.) in Biomedicine, Nursing, Dietetics, Medical Radiation, Audiology และ Speech Pathology และปริญญา Bachelor of Science (B.Sc.) in Forensic Science และ Exercise &

Sports Sciences สาขาเทคนิคการแพทย์ที่ผมไปตรวจเยี่ยม คือ Biomedicine ส่วนสาขาอื่นมี external examiner จากที่อื่นๆไปตรวจ สิ่งที่น่าสังเกตอย่างมากเลยสำหรับการบริหารจัดการของ School of Health Sciences แห่งนี้ คือ แม้จะผลิตบัณฑิตมากถึง 8 โปรแกรม แต่ก็มีการบริหารจัดการเล็กกระต๊อดมาก ผู้บริหารระดับสูงประกอบด้วยคณบดี 1 คน รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาการศึกษา 1 คน และรองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัยอีก 1 คน เท่านั้น แต่แต่ละโปรแกรมมีหัวหน้าอีก 1 คน เรียกว่า Program chairman ซึ่งจะเข้าร่วมเป็นกรรมการคณะด้วย ช่วงที่ผมไปตรวจเยี่ยม นั้น คณบดีอยู่ระหว่างเดินทางไปทำวิจัยที่ป็นัง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาการศึกษา Associate Professor Dr. Pim Chau Dam ซึ่งรู้จักคุ้นเคยกันมาก่อนเนื่องจากทำงานวิจัยด้านอัลสไซเมอร์เหมือนกัน จึงมาต้อนรับแทนและได้แนะนำให้รู้จักกับ Program chairman Dr. Noor Izani Noor Jamil ซึ่งทำงานวิจัยและสอนทางด้านจุลชีววิทยา จากการสอบถามพูดคุยกัน ผมยิ่งฟังมากขึ้นที่ทราบว่าจำนวน staffs ทั้งหมดของโปรแกรม Biomedicine มีเพียง 16 คนเท่านั้น ในจำนวนนี้มี 4 คน เป็นอาจารย์พิเศษจากอินเดียและบังคลาเทศมาสอนภายใต้สัญญาว่าจ้างคราวละ 3 ปี และมีอาจารย์จากคณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์มาช่วยสอนในบางหัวข้อ และบางรายวิชาเหมือนของไทยแต่ก็มีไม่มากนัก การจัดการเรียนการสอนในระยะหลังใช้ภาษาอังกฤษเกือบทุกรายวิชาแล้ว ถึงแม้ตัวข้อสอบจะยังมี 2 ภาษาให้เลือกตอบ คือ ภาษามาเลย์กับภาษาอังกฤษ นักเรียนส่วนใหญ่ก็เลือกตอบเป็นภาษาอังกฤษกัน อาจเนื่องจากคนมาเลย์สามารถใช้อังกฤษได้เป็นอย่างดี ดูจากโครงสร้างการบริหารจัดการแบบนี้แล้ว ผมอดชื่นชมไม่ได้ ด้วย staffs จำนวนน้อย teaching load ของอาจารย์แต่ละคนจึงสูงมาก แต่ละคนต้องรับผิดชอบสอน 2-3 รายวิชาต่อภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อย เมื่อเป็นอย่างนี้ผมจึงไม่แปลกใจที่ไม่ค่อยเห็นงานวิจัยออกมามากเท่าที่ควรทั้งที่มี facility ในห้องปฏิบัติการมากมาย ผู้บริหารของโปรแกรมก็ทราบจุดอ่อนนี้อยู่เหมือนกันและอยากพัฒนาด้านการวิจัยให้มากขึ้นและจะพยายามสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยกับทางมหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไปด้วย

หลักสูตร Biomedicine เป็นหลักสูตร 4 ปี มีนักศึกษารุ่นละประมาณ 30-40 คน นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น 138 หน่วยกิต เป็นรายวิชาบังคับหลัก (core course) 108 หน่วยกิต รายวิชาเลือก (elective) 15 หน่วยกิต และรายวิชาของมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้นักศึกษาทุกหลักสูตรได้เรียน (University course) 15 หน่วยกิต รายวิชาโดยรวมคล้ายกับหลักสูตรเทคนิคการแพทย์ของ ม.ขอนแก่น แต่ที่เห็นชัดเจนคือที่ USM นี้มีรายวิชาฝึกปฏิบัติการโรงพยาบาลน้อยกว่าของเรา แต่ใช้เวลาในการทำ senior research project นานกว่าเนื่องจากเป็นรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตมากถึง 8 หน่วยกิตและใช้เวลาทำงานวิจัยตลอดทั้งปี 4 มีการสอบป้องกันแบบปากเปล่าเหมือนของเราก่อนจบ ส่วนการสอบรายวิชาอื่นๆ เป็นการสอบข้อเขียนทั้งหมด ข้อสอบมีทั้งแบบ multiple choice question (MCQ) และแบบเขียนตอบแบบบรรยาย ซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษาเขียนตอบเป็นภาษาอังกฤษ ที่แปลกคือข้อสอบแบบ MCQ ทุกวิชาเป็นข้อสอบแบบ 5 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกอาจถูกหรือผิดก็ได้ คำตอบที่ถูกต้องจึงมีได้หลายข้อ นักศึกษาต้องเลือกตอบให้ดีกว่าคำตอบแต่ละข้อถูกหรือผิด เพราะถ้าตอบผิดจะถูกหักคะแนนตามส่วน จึงไม่มีใครกล้าเดา ถ้าไม่แน่ใจก็ไม่ตอบดีกว่า ข้อสอบในส่วนนี้ตรวจด้วยคอมพิวเตอร์ทั้งหมด เท่าที่ได้ดูจากคำถามของข้อสอบในวิชา เคมีคลินิก โลหิตวิทยา ภูมิคุ้มกันวิทยา จุลชีววิทยา และรายวิชาอื่นๆแล้ว เห็นว่ามีทั้งยากและง่ายปะปนกัน เหมือนของเราที่ ม.ขอนแก่น แต่การตัดเกรดต่างกันมาก ที่ USM ใช้ระบบ 12 เกรด คือ A (4.00), A - (3.67), B + (3.33), B (3.00), B - (2.67), C + (2.33), C (2.00), C - (1.67), D + (1.33), D (1.00), D - (0.67) และ F (0.00) นักศึกษาที่ได้เกรด C- หรือต่ำกว่าลงไป สามารถลงทะเบียนเรียนใหม่เพื่อแก้เกรดได้ในช่วง summer แต่ถ้าได้เกรด C ขึ้นไป มหาวิทยาลัยไม่อนุญาตให้ลงทะเบียนใหม่ นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาได้เมื่อได้เกรดเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไปในทุกรายวิชา และได้ 2.00 ขึ้นไปในรายวิชาหลัก (core course) ยังไม่มีระบบการสอบเพื่อรับใบประกอบโรค

ด้านหน้าของตึก School of Health Sciences, USM

คุยกับรองคณบดีและ Program chairman
ระหว่างตรวจดูห้องปฏิบัติการ

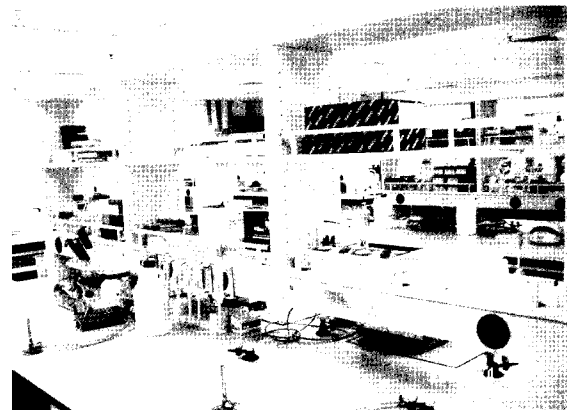
ห้องปฏิบัติการนักศึกษา

คุยกับ Staffs บางส่วนที่ห้องปฏิบัติการ

คุยกับ Staffs บางส่วนที่ห้องปฏิบัติการ

ห้องปฏิบัติการ Molecular Biology

ศิลปะก่อนออกไปทำงานเหมือนของเรา เท่าที่ได้คุยกับนักศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจกับหลักสูตร วิธีการสอน การสอบ การวัดผลและสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร แต่มีความต้องการให้มีการเพิ่มระยะเวลา ในรายวิชา Hospital practice ให้มากขึ้น เพราะคิดว่าได้ฝึกปฏิบัติการน้อยเกินไป ในโอกาสเดียวกันผมได้นำหลักสูตร เทคนิคการแพทย์ ม.ขอนแก่น ไปบรรยายให้ staffs และนักศึกษาฟังด้วย ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก

ในส่วนของ staffs และหลักสูตรบัณฑิตศึกษา เท่าที่ได้หารือกันพบว่าทุกคนเห็นตรงกันว่าปัญหาสำคัญของ โปรแกรมน่าจะอยู่ที่งานวิจัย เพราะไม่มีเวลาทำและมี teaching load สูงมาก ผลงานตีพิมพ์ในระดับนานาชาติมีน้อย ผมได้บรรยายแนะนำงานวิจัยและการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (ศวป.) ของคณะเทคนิคการแพทย์ และงานวิจัยด้านธาลัสซีเมียของกลุ่มวิจัยให้ staffs ทั้งหมดได้ฟังด้วย ได้รับความชื่นชมในผลงานและการบริหารจัดการด้านงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมาก ซึ่งจะเป็แนวทาง การพัฒนางานวิจัยที่ USM ต่อไป ระบบ promotion ของ staffs ที่ USM ประกอบด้วยตำแหน่ง Lecturer, Senior Lecturer (เทียบเท่าผู้ช่วยศาสตราจารย์), Associate Professor และ Professor อาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ Lecturer และ Senior Lecturer เพราะไม่ค่อยมีเวลาทำงานวิจัยกัน ที่ค่อนข้างแปลกใจ คือ มีระบบเกษียณอายุราชการเร็วมากคือเกษียณที่อายุเพียง 56 ปีเท่านั้นและไม่มีการต่ออายุราชการ ส่วนใหญ่เมื่อเกษียณแล้วจะไปเป็นอาจารย์สอน ในมหาวิทยาลัยเอกชน นี่อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดูเหมือนว่ามีแต่ young staffs ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเป็ การสูญเสียบุคลากรมากประสบการณ์ออกไปจากระบบเร็วเกินไป ในส่วนนี้ผมคิดว่าระบบของเรที่ประเทศไทยดีกว่า ก่อนสิ้นสุดการตรวจเยี่ยมผมได้เสนอแนวทางให้เกิดความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่าง Program Biomedicine ของ USM กับคณะเทคนิคการแพทย์ ม.ขอนแก่น ไม่เฉพาะด้านการวิจัยเท่านั้นแต่ให้รวมถึงการแลกเปลี่ยนอาจารย์และ นักศึกษาด้วยเพราะเชื่อว่าน่าจะเกิดประโยชน์ต่อทั้งสองฝ่าย อาจเริ่มด้วยการพัฒนา MOU ระหว่างทั้งสองมหาวิทยาลัย ขึ้นมาก่อน ในส่วนความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างอาจารย์และการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คงทำได้ ไม่ยาก เพราะสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อได้ แต่ในระดับปริญญาตรี อาจต้องมีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ หรือหลักสูตรนานาชาติขึ้นมาเสียก่อน จึงจะสามารถดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามเชื่อว่าน่าจะเกิดความร่วมมือระหว่าง กันได้ในอนาคตอันใกล้

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณ พูเจริญ

คณะเทคนิคการแพทย์ ม.ขอนแก่น